Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. V. Neguriță)
Dosarul nr. 3r-1096/24 (2-23119228-02-3r-11092024)

D E C I Z I E

18 noiembrie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chișinău

Completul de Contencios Administrativ în componența:
Președintele completului, Mîra Ghenadie
judecătorul Braga Angela și Sîrbu Victoria
Judecătorii

examinând în ordine de recurs, recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 18 aprilie 2024, adoptată în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată înaintată de Tcacenco Maria către Casa Națională de Asigurări Sociale, cu privire la anularea actului administrativ și obligarea la emiterea actului administrativ,

C O N S T A T Ă:

Poziția instanței de fond:

La data de 16 august 2023 reclamanta Tcacenco Maria s-a adresat cu o acțiune în contencios administrativ către Casa Națională de Asigurări Sociale, solicitând:

- anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 3322/23 din 02 august 2023;

- obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită în privința reclamantului actul administrativ individual de calculare și achitare, cu începere de la 01 aprilie 2023, a indexării pensiei în cuantum de 30,2%, conform coeficientului de indexare a ratei de inflație la sfârșitul anului 2022, exprimată prin creșterea prețurilor de consum în luna decembrie a anului respectiv față de aceeași lună a anului 2021, în corespundere cu art. 13 alin. (2) din Legea 156 din 14.10.1998.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 18 aprilie 2024, s-a respins ca fiind neîntemeiat demersul Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la atragerea terților în proces, înaintată în cadrul acțiunii depuse de avocatul Ion Crețu în interesele lui Maria Tcacenco împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ și obligarea la emiterea actului administrativ.

Solicitarea recurentului:

La data de 21 mai 2024 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat cerere de recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 18 aprilie 2024, solicitând anularea acesteia, cu adoptarea unei noi încheieri.

La data de 11 septembrie 2024 cauza dată a fost repartizată judecătorului Sîrbu Victoria, membrii completului fiind judecătorii Mîra Ghenadie și Braga Angela.

Argumentele părților:

În motivarea cererii de recurs a invocat recurentul că încheierea contestată este neîntemeiată și pasibilă casării, făcând în acest sens referire la art.13 al Legii nr.156/1998. Totodată, invocă pct. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 148/2023 cu privire la indexarea prestaţiilor sociale, potrivit căreia coeficientul indexării de la 01.04.2023 constituie 15%.

Menționează că, în calitatea procesuală de pârât, a solicitat prin demers atragerea în proces, în temeiul art.205 Cod administrativ, a Guvernului Republicii Moldova şi Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale, invocând pct.2, 5, al Regulamentului cu privire la organizarea şi funcţionarea CNAS aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.230/2020.

Invocă că, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, conform sbpct.8 al pct.7 din regulamentul citat supra este responsabil de elaborarea, aprobarea şi implementarea strategiilor sectoriale de cheltuieli, prezentarea propunerilor pentru elaborarea cadrului bugetar pe termen mediu, elaborarea propunerilor de buget în domeniile prevăzute la punctul 6, a planului anual de activitate, precum şi monitorizarea anuală a gradului de implementare a acestora prin elaborarea şi publicarea rapoartelor respective, și interesele acestuia sunt afectate de litigiul în cauză.

Precizează recurentul că, potrivit art. 13 din Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2023 nr.357/2022, prin derogare de la art. 13 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, în cazul indexării pensiilor din aprilie 2023, coeficientul de indexare nu va depăşi creşterea procentuală a veniturilor proprii ale bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2022 faţă de anul 2021 şi se va aplica doar acelei părţi din pensie care nu depăşeşte salariul mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2023. Mărimea coeficientului de indexare va fi aprobată de Guvern.

Comunică că, Guvernul Republicii Moldova a adoptat Hotărârea Guvernului nr. 148/2023, prin care a determinat coieficientului de indexare ca fiind de 15%, cu care intimata nu este de acord. Iar, în cazul unei eventuale hotărâri de admitere, există riscul eminent asupra sustenabilităţii bugetului asigurări sociale de stat.

Consideră că, la prima estimare a impactului pentru toate categoriile beneficiare de indexare, va fi necesară alocarea suplimentară a mijloacelor

financiare din bugetul de stat, astfel va fi afectat considerabil bugetul public național. În urma celor menţionate, este vădit faptul că sunt afectate interesele Guvernului care este responsabil de elaborarea bugetului şi a Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale fiind responsabil de elaborarea, aprobarea şi implementarea strategiilor de cheltuieli.

Opinează că, instanța de fond a ignorat circumstanțele enunțate, menționând că litigiul în cauză nu afectează nici într-un mod careva drepturi ale Guvernului Republicii Moldova şi Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale. Respectiv, consideră că concluziile primei instanțe sunt neîntemeiate, bazate pe o interpretare eronată a circumstanțelor de fapt și de drept.

Verificarea termenului de declarare a recursului:

Conform art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

La caz, Colegiul civil a constatat cu certitudine că deși încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 18 aprilie 2024 a fost recepționată de reprezentantul recurentului Casa Națională de Asigurări Sociale, pe recipisă nu se conține informația cu privire la data recepționării acesteia. (f.d.51)

Astfel, raportând la normele legale precitate la circumstanțele speței, Colegiul civil consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, este depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

Studiind recursul declarat și materialele cauzei, Colegiul consideră că recursul urmează a fi respins ca neîntemeiat, cu menţinerea încheierii instanţei de fond, reieşind din considerentele ce succed.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța respinge recursul.

Conform art. 241 alin.(1), (3) Cod administrativ, (1) Încheierile primei instanţe şi ale instanţei de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărîre, în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi. (3) Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Astfel, actele cauzei atestă că, la data de 16 august 2023 reclamanta Tcacenco Maria s-a adresat cu prezenta acțiune în contencios administrativ.

La data de 25 martie 2024, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus un demers prin care a solicitat, în temeiul art. 205 Codul administrativ, atragerea în proces a Guvernului Republicii Moldova și a Ministerului Muncii și Protecției

Sociale.

Prima instanță, prin încheierea din 18 aprilie 2024, a respins demersul Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la atragerea terților în proces.

Nefiind de acord cu încheierea primei instanțe, la 21 mai 2024 Casa Națională de Asigurări Sociale, a contestat-o cu recurs, invocând argumentele expuse mai sus.

Potrivit art.203 Cod administrativ, participanţi la proces sînt:

a) părţile;

b) persoanele atrase în proces de instanţa de judecată;

c) alţi subiecţi investiţi de lege cu drept de sesizare.

Potrivit art.205 Cod administrativ, (1) La examinarea acţiunii în contencios administrativ, instanţa de judecată poate atrage în proces, din oficiu sau la cerere, persoane ale căror drepturi sînt afectate de litigiul în cauză.

(2) Dacă un terţ participă la raportul juridic litigios în aşa fel încît hotărîrea instanţei de judecată ar interveni direct în drepturile lui, atunci această persoană terţă trebuie atrasă în proces. Această prevedere se aplică, în special, cînd:

a) o persoană contestă actul administrativ individual favorabil eliberat unui terţ sau cere constatarea nulităţii acestuia;

b) o persoană contestă un act administrativ individual defavorabil emis la cererea unui terţ sau cere constatarea nulităţii acestuia;

c) o persoană înaintează acţiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorităţi publice să emită un act administrativ individual defavorabil pentru un terţ;

d) o persoană înaintează acţiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorităţi publice să emită un act administrativ individual favorabil pentru ea şi favorizarea poate fi acordată numai o singură dată sau doar pentru un număr limitat de persoane.

(3) Dacă o persoană înaintează acţiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorităţi publice să emită un act administrativ individual şi emiterea acestuia necesită încuviinţarea unei alte autorităţi publice, atunci ultima este atrasă în proces.

(4) Încheierea judecătorească prin care este atras în proces un terţ se notifică tuturor participanţilor la proces. Instanţa de judecată indică motivul atragerii în proces şi expediază terţului atras în proces o copie a înscrisurilor depuse pînă la acel moment în instanţa de judecată. Încheierea judecătorească cu privire la atragerea unui terţ în proces nu este susceptibilă de recurs. Încheierea judecătorească prin care se refuză atragerea în proces a unui terţ poate fi contestată separat cu recurs.

(5) Orice terţ atras în proces poate înainta atît cereri procesuale, cît şi cereri de alăturare la cererea reclamantului sau pîrîtului cu privire la fondul cauzei. Terţul

atras în proces poate depune o cerere proprie cu privire la fondul cauzei doar în cazurile prevăzute la alin.(2).

După cum rezultă din actele cauzei, reclamanta Tcacenco Maria potrivit acțiunii depuse solicită anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 3322/23 din 02 august 2023 și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită în privința reclamantului actul administrativ individual de calculare și achitare, cu începere de la 01 aprilie 2023, a indexării pensiei în cuantum de 30,2%, conform coeficientului de indexare a ratei de inflație la sfârșitul anului 2022, exprimată prin creșterea prețurilor de consum în luna decembrie a anului respectiv față de aceeași lună a anului 2021, în corespundere cu art. 13 alin. (2) din Legea 156 din 14.10.1998.

Instanța de recurs va menționa că, în cadrul unei acțiuni în obligare, legiuitorul instituie posibilitatea atragerii ca terț a unei autorități publice doar în cazul art. 205 alin. (3) Codul administrativ, fiind în prezența unei situații de drept administrativ specifică, anume necesitatea aprobării actului administrativ individual, în cazuri prevăzute expres de lege, de către o altă autoritate publică decât cea emitentă.

În acest sens, art. 205 alin. (3) Codul administrativ prevede expres că, dacă o persoană înaintează acţiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorităţi publice să emită un act administrativ individual şi emiterea acestuia necesită încuviinţarea unei alte autorităţi publice, atunci ultima este atrasă în proces.

La caz, pentru emiterea actului administrativ solicitat Casei Națională de Asigurări Sociale, nu ar fi necesară încuviinţarea acestuia de către Guvern sau de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în sensul art. 125 Cod administrativ.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău notează că argumentele Casei Naționale de Asigurări Sociale referitoare la scopul cererii de atragere în proces în calitate de terți interesați a Guvernului Republicii Moldova și Ministerului Muncii și Protecției Sociale, nu se încadrează în limitele prevederilor art. 205 din Codul administrativ, având în vedere că prin prisma dispozițiilor art. 205 din Codul administrativ, se asigură participarea la proces a persoanelor fizice sau juridice, doar cu condiția că drepturile acestora ar putea fi afectate de litigiul în cauză.

Mai mult, cu referire la autoritățile publice, iar la caz, se solicită atragerea în calitate de terț interesat a Guvernului Republicii Moldova și Ministerului Muncii și Protecției Sociale – în mod prioritar Completul va reține că acestea nu sunt purtători de drepturi în sensul art. 17 Cod administrativ, respectiv pornind de la sensul reglementărilor art. 7; 8 Cod administrativ – autoritățile publice fiind investite cu competențele prevăzute de lege în vederea realizării sarcinilor și funcțiilor în raporturile lor cu persoanele fizice și juridice.

În viziunea completului, intervenția directă în drepturile unui terț se consideră a fi produsă atunci cînd, situația juridică a terțului, poate suporta beneficii sau prejudicii, atunci când reclamantul sau pârâtul vor obține o pierdere de cauză în contencios administrativ.

Respectiv, atragerea terțului în cadrul procesului de contencios administrativ este admisibilă și necesară doar în cazul în care hotărîrea adoptată de instanța de judecată în cadrul soluționării litigiului – va interveni direct în drepturile acestui terț.

Astfel, raportînd prevederile art. 205 Cod administrativ, în coraport cu argumentele recurentei, Completul judiciar va susține ca fiind una legală poziția instanței de fond în vederea respingerii cererii cu privire la atragerea în calitate de terț interesat a Guvernului Republicii Moldova și Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

În acest sens, corect a stabilit prima instanță că, prin eventuala hotărâre judecătorească nu urmează a fi afectate anumite drepturi ale Guvernului Republicii Moldova și a Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Completul de judecată stabilind că nu a fost demonstrată interferența dintre pretinsele drepturi afectate ale acestora raportat la obiectul prezentei acțiuni în contencios administrativ.

Astfel, instanța de recurs urmează să evidențieze și faptul că, potrivit acțiunii înaintate reclamanta Tcacenco Maria revendică încălcarea drepturilor sale prin activitatea administrativă a Casei Naționale de Asigurări Sociale, iar Hotărârea Guvernului nr. 148/2023 cu care de fapt își manifestă dezacordul reclamantul, nu reprezintă obiectul dezbaterilor judiciare în prezenta cauză, iar pe cale de consecință, nu afectează careva drepturi ale Guvernului Republicii Moldova și a Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

Astfel, din considerentele menţionate şi având în vedere că nu au fost constatate careva temeiuri de fapt şi de drept, doveditoare a ilegalităţii încheierii contestate şi care ar duce la casarea acesteia, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge recursul ca fiind neîntemeiat şi de a menţine încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 18 aprilie 2024, ca întemeiată şi legală.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

D E C I D E:

Se respinge recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se menţine încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 18 aprilie 2024.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei, judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii: Braga Angela

Sîrbu Victoria